

VækstplanDK koster over 1.000 arbejdspladser i finanssektoren

Regeringen ønsker med sin Vækstplan at øge lønsumsafgiften på den finansielle sektor. Det er en afgift, som kun ét andet europæisk land har indført, nemlig Frankrig. Lønsumsafgiften er en afgift på arbejdskraft på én sektor, hvilket forvrider arbejdsmarkedet. Resultatet er, at der tabes arbejdspladser i den finansielle sektor. Lønsumsafgiften betyder i 2013, at beskæftigelse i den finansielle sektor er reduceret med 3.950 personer, hvilket stiger til 4.460 personer som følge af allerede vedtagne stigninger i lønsumsafgiften frem mod 2021. Med VækstplanDK stiger dette tal med yderligere ca. 1.090 personer. Eftersom timeproduktiviteten i den finansielle sektor er cirka dobbelt så høj som i den øvrige private sektor, vil den højere lønsumsafgift reducere værditilvæksten og dermed velstanden. Den finansielle sektor har siden finanskrisen været kraftigt udfordret af store nedskrivninger på lån, bidrag til bankpakkerne og øget regulering, herunder kapitalkrav. Den høje lønsumsafgift vil endvidere betyde, at udlånsrenten bliver højere, når banker og realkredit låner ud til virksomheder og familier. Lønsumsafgiften vil således ikke kun ramme ansatte i finanssektoren, men i sidste ende også den enkelte dansker samt bl.a. små og mellemstore virksomheder, der vil få sværere ved at optage lån. Det kan derfor ikke anbefales at øge omkostningerne, herunder lønsumsafgiften, for sektoren yderligere.

Øget lønsumsafgift på den finansielle sektor

I "Vækstplan DK - stærke virksomheder, flere job" foreslår regeringen at øge lønsumsafgiften med 3,0 pct.point for den finansielle sektor.¹ Det vil neutralisere den gevinst, den finansielle sektor samlet set vil have ved en selskabsskattelettelse fra 25 pct. til 22 pct.²

Dermed vil regeringen øge en afgift, som kun ét andet land i Europa - nemlig Frankrig - har.

Denne skatteomlægning for den finansielle sektor er problematisk af flere årsager. For det første vil en selskabsskattelettelse gavne virksomheder med et overskud, mens en øget lønsumsafgift øger medarbejderomkostningerne for alle virksomheder i den finansielle sektor. Det kan skabe problemer for virksomheder, som oplever (midlertidige) problemer med at skabe overskud (og dermed levere et afkast til aktionærerne), idet de på kort sigt får øget omkostningerne og dermed får endnu vanskeligere forhold at operere under. Øgede omkostninger for denne gruppe af banker mv. kan have alvorlige følger, herunder også for virksomheder som ansøger om lån til investeringer hos dem. Udlånsrenterne må - alt andet lige - stige for at dække omkostningerne.

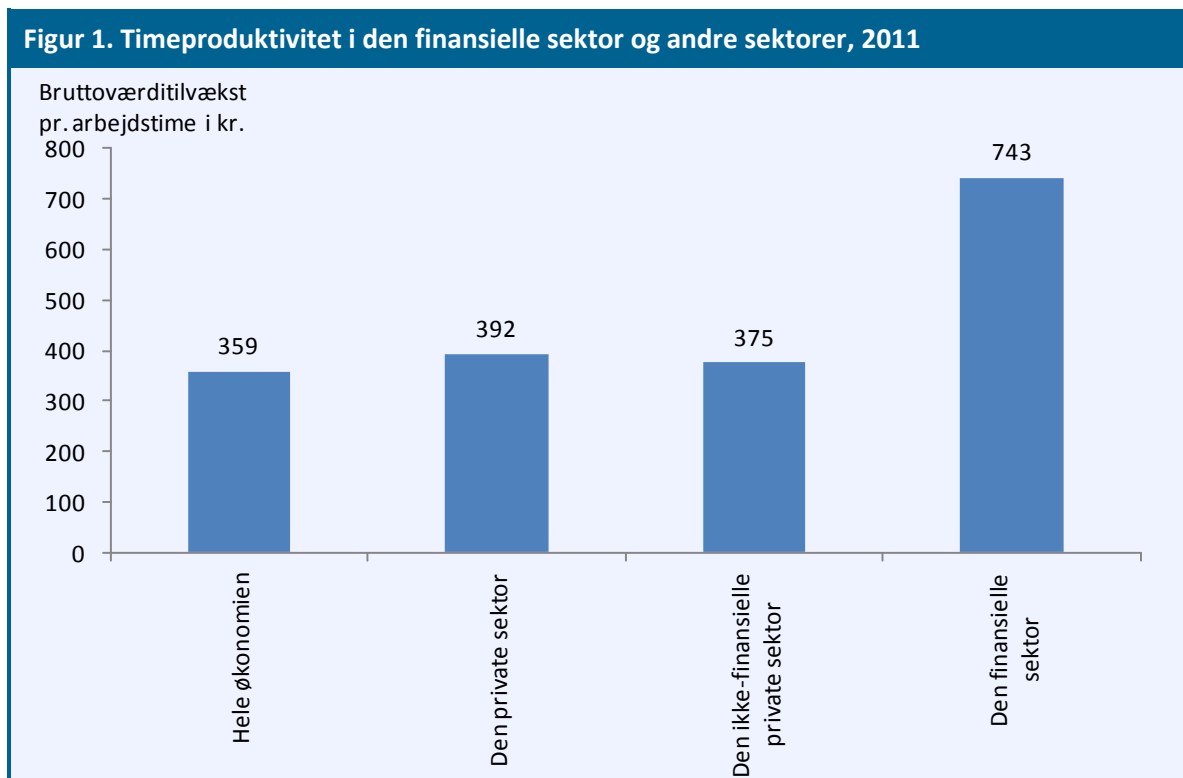
For det andet forventes en øget lønsumsafgift at reducere efterspørgslen efter arbejdskraft i finanssektoren. En øget lønsumsafgift påvirker de finansielle virksomheders optimale forhold mellem arbejdskraft og kapital i retning af mindre arbejdskraft og mere kapitalapparat (fx it-systemer). Således vil medarbejdere rykke fra den finansielle sektor til andre sektorer, hvor der ikke er en lønsumsafgift. Selskabsskatten er derimod neutral i forhold til forholdet mellem

¹ http://www.skm.dk/public/dokumenter/presse/faktaark_vaekst.pdf

² Både i forhold til selskabsskattelettelsen og forøgelsen af lønsumsafgiften er der taget udgangspunkt i provenuændringen før tilbageløb og adfærd.

kapital og arbejdskraft. Derfor vil en omlægning i retning af højere lønsumsafgift skævvride beskæftigelsen, så færre er ansat i den finansielle sektor, og flere er ansat i den øvrige økonomi.

Fra nationalregnskabets branchestatistik kan man opgøre timeproduktiviteten i den finansielle sektor til 743 kr. i 2011, jf. figur 1.



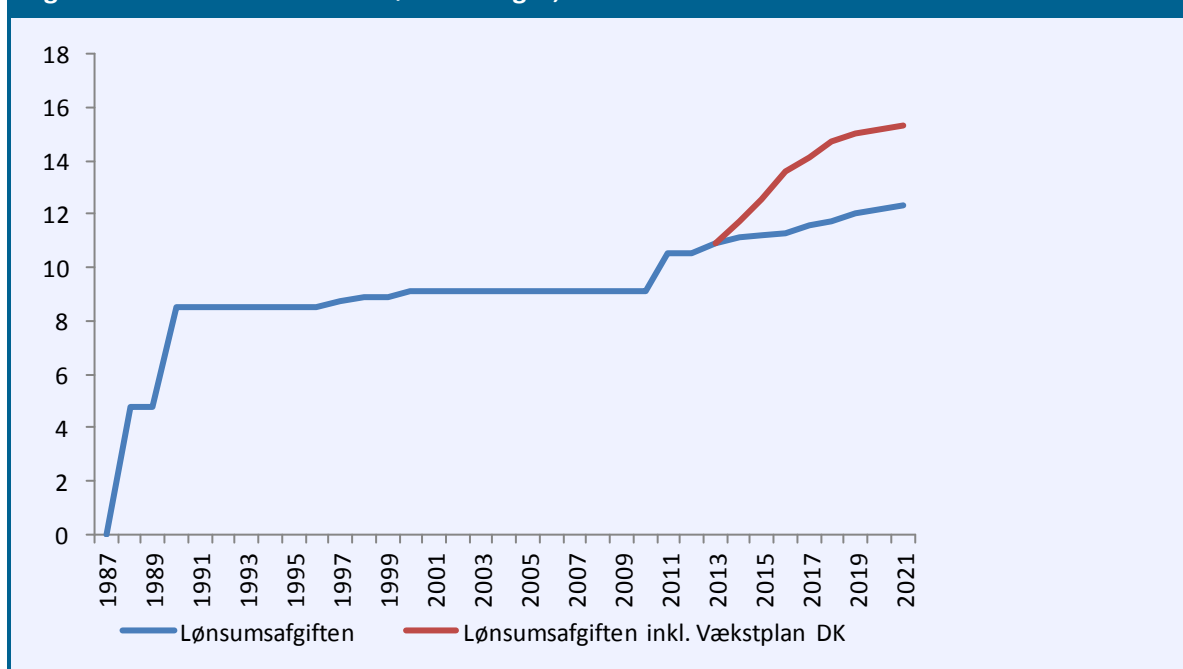
Kilde: CEPOS på baggrund af Danmarks Statistiks brancheopdelte Nationalregnskab.

Til sammenligning lå timeproduktiviteten på 375 kr. udenfor den finansielle sektor, når man også fraregner offentlig forvaltning og service. Den finansielle sektor har således cirka dobbelt så høj en produktivitet som den øvrige private sektor. En del af denne forskel kan sandsynligvis forklares ud fra uddannelsesforskelle og forskelle i kapitalinput.

20 års stabilitet er afløst af nye afgiftsstigninger

Lønsumsafgiften for den finansielle sektor blev introduceret i 1988 og blev allerede i 1990 hævet til 8,55 pct. Baggrunden for afgiften var, at finansielle tjenesteydelser (både i Danmark og i udlandet) er fritaget for moms. I de følgende 20 år lå lønsumsafgiften forholdsvis stabilt med en mindre stigning til 9,13 pct. Siden finanskrisen har både VK-regeringen (Genopretningspakken, 2010) og SRSF-regeringen (Skattereformen, 2012 samt Vækstplan DK, 2013) imidlertid foreslået nye afgiftsforhøjelser, så lønsumsafgiften kan komme op på 15,3 pct. i 2021, jf. figur 2.

Figur 2. Sats for den effektive lønsumsafgift, 1987-2021



Kilde: Skatteministeriet og Vækstplan DK

Stigningerne i lønsumsafgiften siden 2010 kan bedst forstås ud fra et mediemæssigt perspektiv, hvor det har været et populært budskab, at 'Bankerne skal betale for finanskrisen'. Dette er uagtet, at skattebyrden i sidste ende hviler på bankernes kunder, gennem højere priser for finansielle ydelser som boliglån.

Ud fra et økonomisk perspektiv er det et dårligt tidspunkt at øge omkostningerne for finanssektoren. Siden finanskrisen har bankerne måttet tage store nedskrivninger pga. dårlige lån. Nogle banker er lukket på den baggrund. Samtidig har bankerne måttet indgå aftale om bankpakkerne, som samlet set har kostet bankerne 50 mia. kr. Staten har p.t. et overskud opgjort til 11,2 mia. kr. på bankpakkerne³, og bankerne er i fuld gang med at tilbagebetale individuelle statsgarantier. Herudover strammes likviditets- og kapitalkravene ganske kraftigt gennem øget national og international regulering, hvilket øger bankernes omkostninger. Hvis man fra politisk side er bekymret for en såkaldt kreditklemme for ikke-finansielle virksomheder, er det således næppe logisk også at øge lønsumsafgiften.

En forventet konsekvens er derfor en øget efterspørgsel efter lån fra Vækstfonden, når en øget lønsumsafgift gør det sværere for virksomheder at optage lån i banken. Resultatet af en øget lønsumsafgift kan derfor blive, at man skubber virksomheder fra det private finansielle marked over til den statslige investeringsfond, hvorved staten i endnu højere grad kommer til bære risici på skatteydernes vegne. Med Vækstfondens egne ord: "Vi sætter ind, hvor det finansielle marked tøver".⁴ En politik, der fører til sådan udvikling, frarådes kraftigt.

Effekt på beskæftigelsen i den finansielle sektor

Finansrådet vurderede i 2007, at en lønsumsafgift på 9,13 pct. havde resulteret i en lavere efterspørgsel på arbejdskraft svarende til 4 pct. af beskæftigelsen i sektoren.⁵ Det svarer til 0,43 pct. lavere beskæftigelse pr. pct.point lønsumsafgift.

³ <http://www.evm.dk/~media/oem/pdf/2013/2013-nyheder/25-01-13-oekonomisk-status-bp-januar-2013.ashx>

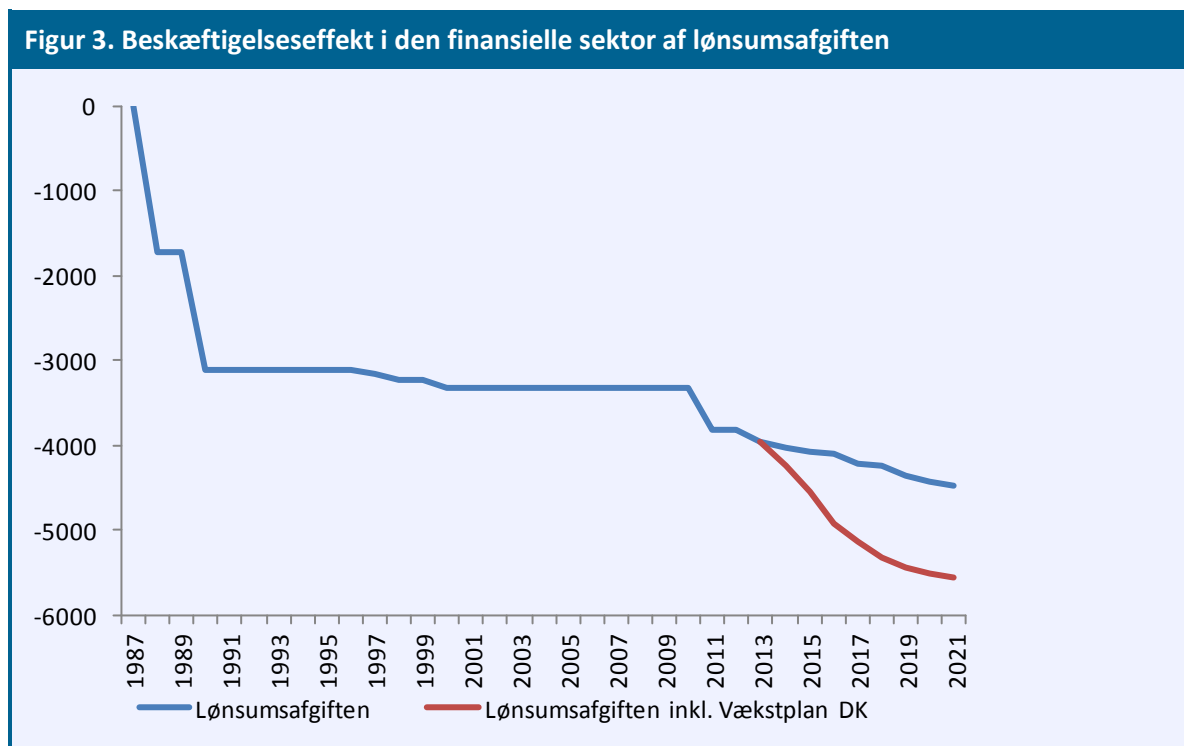
⁴ Vækstfondens mission:

[http://www.vf.dk/Om Vækstfonden/ Mission %20og%20vision](http://www.vf.dk/Om%20Vækstfonden/Mission%20og%20vision)

⁵ Finansrådet, 2007. Analyse af lønsumsafgiften.

Ud fra ovenstående kan man udlede, at beskæftigelsen i den finansielle sektor ville have været ca. 3.950 personer højere i 2013 uden lønsumsafgiften.⁶ Dette tal forventes at stige til ca. 4.460 personer som følge af allerede vedtagne stigninger i lønsumsafgiften.

Heraf fremgår det også, at en yderligere stigning i lønsumsafgiften som følge af VækstplanDK må forventes at reducere beskæftigelsen yderligere med ca. 1.090 personer til i alt 5.550 personer, jf. figur 3.



Anm.: Der er taget udgangspunkt i beskæftigelsen i 2012 fra RASA11-databasen fra Danmarks Statistik.
Kilde: CEPOS på baggrund af Danmarks Statistik og Finansrådet (2007) Analyse af lønsumsafgiften.

Med VækstplanDK svarer det til, at beskæftigelsen i den finansielle sektor kommer til at være ca. 6,5 pct. under potentialet pga. forvridende beskatning af en enkelt sektors arbejdskraftinput.

⁶ Der er her taget udgangspunkt i de seneste beskæftigelsestal 2012 fra RAS-statistikken på 81.203 beskæftigede i den finansielle sektor i 2012, hvor lønsumsafgiften var på 10,5 pct.